Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
EVGENIJE TANČEVA
přednesené dne 15. dubna 2021 [1]

Věc C-866/19

SC
proti
Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Warszawie

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Sądem Najwyższym (Nejvyšší soud, Polsko)]

„Řízení o předběžné otázce – Sociální zabezpečení – Pojištěná osoba, která získala příspěvkové doby v jiném než příslušném členském státě – Nárok na starobní důchod – Nařízení (ES) č. 883/2004 – Výpočet důchodových dávek“

1. Touto žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce žádá Sad Najwyższy (Nejvyšší soud, Polsko) (dále jen „předkládající soud“) o vyjasnění rozsudku Soudního dvora ve věci Tomaszewska [2]. Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda za okolností věci v původním řízení musí být příspěvkové doby na důchodové pojištění získané pojištěnou osobou [3] v jiném než příslušném členském státě [4] (dále jen „příspěvkové doby v hostitelském státu“) zohledněny z hlediska unijního práva pro výpočet výše důchodových dávek, které mají být dotčené pojištěné osobě vypláceny příslušným členským státem, v projednávané věci Polskem. Rozsudek Tomaszewska na tuto otázku odpověděl pouze v souvislosti se získáním důchodových dávek. Do jaké míry se na výpočet náležejících dávek použijí zásady uvedené ve věci Tomaszewska?

2. Okolnosti věci v původním řízení jsou následující. Podle polského práva je délka polských nepříspěvkových dob, které mohou být zohledněny pro výpočet důchodových dávek, omezena na třetinu polských příspěvkových dob [5]. Otázkou, která vyvstává, je, zda příspěvkové doby v hostitelském státě získané pojištěnou osobou v Nizozemsku musí být z hlediska unijního práva připočteny k polským příspěvkovým dobám, čímž se prodlouží doba trvání polských nepříspěvkových dob, jež je třeba zohlednit při výpočtu polského důchodu.

[1] Původní jazyk: angličtina.

[2] Rozsudek ze dne 3. března 2011 (C-440/09, EU:C:2011:114; dále jen „rozsudek Tomaszewska“).

[3] Předkládací rozhodnutí neupřesňuje, zda pojištěná osoba je, nebo není „pracovníkem“ ve smyslu článku 45 SFEU. Jakýkoli odkaz na toto ustanovení v tomto stanovisku je tedy třeba vykládat s výhradou této proměnné. Je třeba uvést, že osobní působnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2004, L 166, s. 1; Zvl. vyd. 05/05, s. 72) a ustanovení použitelné *ratione temporis* ve věci v původním řízení (viz poznámka pod čarou 6 níže) se vztahuje rovněž na jiné osoby. Žadatel o práva na sociální zabezpečení musí být „pojištěnou osobou“ ve smyslu čl. 1 písm. c) nařízení č. 883/2004 a podle čl. 2 odst. 1 se nařízení č. 883/2004 „vztahuje na státní příslušníky členského státu, osoby bez státní příslušnosti a uprchlíky bydlící v některém členském státě, kteří podléhají nebo podléhali právním předpisům jednoho nebo více členských států, jakož i na jejich rodinné příslušníky a pozůstalé“.

[4] Viz čl. 1 písm. s) nařízení č. 883/2004.

[5] Viz bod 12 níže.

3. Dospěl jsem k závěru, že v unijním právu musí být příspěvkové doby v hostitelském státě zohledněny při výpočtu teoretické výše důchodové dávky náležející podle čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu i) nařízení č. 883/2004[6]. Zejména polské právní předpisy, které stanoví, že nepříspěvkové doby získané v Polsku mohou být relevantní pro výpočet výše důchodu pouze do výše třetiny příspěvkových dob získaných v Polsku (dále jen „třetinový limit pro nepříspěvkové doby"), musí být vykládány tak, že zahrnují příspěvkové doby v hostitelském státu získané dotyčnou pojištěnou osobou v Nizozemsku. Jakýkoliv jiný závěr by nebyl v souladu s cíli nařízení č. 883/2004, ani se zásadami, z nichž toto nařízení vychází[7] a byl by v rozporu se zásadou sčítání, která je konkrétně vyjádřena článkem 52 odst. 1 písm. b) bodem i) nařízení č. 883/2004. Takovýto závěr je rovněž v souladu s účelem čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu i) nařízení č. 883/2004, který má zmírnit újmu pojištěným osobám, jež využily svého práva pracovat v jiných členských státech, než je příslušný členský stát[8], prostřednictvím výpočtu teoretické výše náležejícího důchodu.

4. Příspěvkové doby v hostitelském členském státu však nemají vliv na výpočet třetinového limitu pro nepříspěvkové doby, pokud jde o skutečnou výši poměrné důchodové dávky vyplácené podle čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu ii) nařízení č. 883/2004. Tento účel čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu ii) se liší od účelu čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu i) nařízení č. 883/2004. Podle čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu ii) se vypočítá poměrná dávka vyplácená v rámci tzv. poměrného výpočtu[9]. Toto ustanovení odráží postavení nařízení č. 883/2004 jako nástroje pro koordinaci systémů sociálního zabezpečení členských států, a nikoli jako nástroje harmonizace, a jeho cílem je zajistit vyvážené rozdělení výše důchodu mezi členské státy tím, že se jeho výše vypočítá podle poměru mezi odpracovanými roky získanými v každém členském státě před vznikem pojistného rizika[10], v projednávané věci dosažení důchodového věku.

I. Právní rámec

A. Unijní právo

5. Článek 48 písm. a) SFEU stanoví:

„Evropský parlament a Rada přijmou řádným legislativním postupem v oblasti sociálního zabezpečení taková opatření, která jsou nezbytná k zajištění volného pohybu pracovníků; za tímto účelem vytvoří systém, který migrujícím zaměstnancům a osobám samostatně výdělečně činným, jakož i osobám na nich závislým, zajistí: a) započtení všech dob získaných podle různých vnitrostátních právních předpisů pro účely vzniku a zachování nároků na dávky, jakož i pro výpočet jejich výše."

[6] V souladu s článkem 91 nařízení č. 883/2004, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s článkem 97 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2009, L 284, s. 1), bylo nařízení č. 883/2004 použitelné od 1. května 2010. Podle článku 90 nařízení č. 883/2004 byla všechna ustanovení nařízení Rady (ES) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodiny pohybující se v rámci Společenství (Úř. věst. 1971, L 149, s. 2; Zvl. vyd. 05/01, s. 35) relevantní ve věci v původním řízení zrušena a nahrazena. Článek 6 nařízení č. 883/2004 odpovídá článku 45 odst. 1 nařízení (ES) č. 1408/71. Článek 52 odst. 1 nařízení č. 883/2004 odpovídá článku 46 odst. 2 nařízení č. 1408/71.

[7] Rozsudek ze dne 3. března 2011, Tomaszewska (C-440/09, EU:C:2011:114, bod 27).

[8] Z judikatury vyplývá, že migrujícím pracovníkům nelze snížit dávky sociálního zabezpečení v důsledku toho, že využili práva na volný pohyb. Viz například rozsudek ze dne 21. února 2013, Salgado González (C-282/11, EU:C:2013:86, bod 43 a citovaná judikatura).

[9] Viz stanovisko generálního advokáta F. G. Jacobse k čl. 46 odst. 2 nařízení č. 1408/71 ve věci Stinco a Panfilo (C-132/96, EU:C:1997:436, bod 5).

[10] Rozsudek ze dne 26. června 1980, Menzies (793/79, EU:C:1980:172, bod 11).

6. Bod 14 odůvodnění nařízení č. 883/2004 uvádí:

„Těchto cílů je nutno dosahovat zejména sčítáním všech dob, které jsou brány v úvahu podle právních předpisů jednotlivých států za účelem získání a zachování nároku na dávky a výpočtu výše dávek, a poskytováním dávek jednotlivým kategoriím osob, na které se toto nařízení vztahuje.“

7. Článek 1 písm. t) nařízení č. 883/2004 stanoví:

„ ‚dobou pojištění‘ se rozumí doby přispívání, zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti, jak jsou definované nebo uznané jako doby pojištění právními předpisy, podle kterých byly získány nebo považovány za získané, a veškeré doby za takové považované, jsou-li podle uvedených právních předpisů rovnocenné dobám pojištění.“

8. Článek 6 nařízení č. 883/2004, nadepsaný „Sčítání dob“, stanoví:

„Nestanoví-li toto nařízení, příslušné instituce členského státu, jehož právní předpisy podmiňují:

– získání, zachování, trvání nebo opětné nabytí nároku na dávky,

– použití některých právních předpisů,

– nebo

– přístup k povinnému, dobrovolnému pokračujícímu nebo dobrovolnému pojištění nebo vynětí z něj,

získáním dob pojištění, zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydlení, přihlíží v nezbytném rozsahu k získaným dobám pojištění, zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydlení získaným podle právních předpisů kteréhokoli jiného členského státu, jako by byly získány podle právních předpisů, které tato instituce uplatňuje“ [11].

[11] Dříve čl. 45 odst. 1 nařízení č. 1408/71, ve znění pozměněném a aktualizovaném nařízením Rady (ES) č. 118/97 ze dne 2. prosince 1996 (Úř. věst. 1997, L 28, s. 1; Zvl. vyd. 05/03, s. 3), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1992/2006 ze dne 18. prosince 2006 (Úř. věst. 2006, L 392, s. 1), stanovil následující: „Pokud právní předpisy členského státu podmiňují získání, zachování nebo opětné nabytí nároku na dávky v rámci systému, který není zvláštním systémem ve smyslu odstavců 2 nebo 3, získáním dob pojištění nebo bydlení, přihlíží příslušná instituce uvedeného; členského státu v nezbytné míře k dobám pojištění nebo bydlení získaným podle právních předpisů kteréhokoli jiného členského státu, ať již v rámci obecného nebo zvláštního systému a jako zaměstnaná osoba nebo osoba samostatně výdělečně činná. Pro uvedený účel přihlíží k těmto dobám, jako by byly získány podle jí uplatňovaných právních předpisů“.

9. Článek 52 odst. 1 nařízení č. 883/2004[12] stanoví:

„1. Příslušná instituce vypočte výši náležející dávky:

a) podle právních předpisů, které uplatňuje, a to pouze pokud jsou splněny podmínky nároku na dávky výhradně podle vnitrostátního práva (nezávislá dávka);

b) výpočtem teoretické výše a následně skutečné výše dávky (poměrná dávka) takto:

   i) teoretická výše dávky se rovná dávce, na kterou by dotyčná osoba měla nárok, pokud by všechny doby pojištění nebo bydlení získané podle právních předpisů ostatních členských států byly získány ke dni přiznání dávky podle právních předpisů, které uplatňuje. Pokud podle těchto právních předpisů výše dávky nezávisí na délce získaných dob, považuje se uvedená výše za teoretickou výši;

   ii) příslušná instituce pak stanoví skutečnou výši poměrné dávky tak, že použije na teoretickou výši poměr mezi délkou dob získaných před vznikem sociální události podle právních předpisů, které uplatňuje, a celkové délky dob získaných před vznikem sociální události podle právních předpisů všech dotčených členských států.“

10. Bod 2 odůvodnění rozhodnutí č. H6 ze dne 16. prosince 2010 o uplatňování určitých zásad týkajících se sčítání dob podle článku 6 nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2011, C 45, s. 5), dále jen „rozhodnutí č. H6“, stanoví:

„(2) Článek 6 nařízení [č. 883/2004] stanoví zásadu sčítání dob. Tato zásada by se měla uplatňovat jednotným způsobem, což zahrnuje sčítání dob, které se podle vnitrostátních právních předpisů zohledňují pouze pro odůvodnění nároku na dávky nebo pro zvýšení dávek.“

11. Body 1 a 2 rozhodnutí č. H6 uvádějí:

„1. Veškeré doby pojištění, ať jsou to doby přispívání nebo doby považované podle vnitrostátních právních předpisů za doby rovnocenné dobám pojištění, splňují definici ‚dob pojištění‘ pro účely používání nařízení [č. 883/2004] a [č. 987/2009].

2. Veškeré doby relevantní pro příslušnou situaci, získané podle právních předpisů jiného členského státu, jsou zohledňovány výhradně prostřednictvím uplatňování zásady sčítání dob stanovené v [článku 6 nařízení č. 883/2004] a v [článku 12 nařízení č. 987/2009]. Zásada sčítání vyžaduje, aby doby sdělené jinými členskými státy byly sečteny bez zpochybňování jejich kvality.“

[12] Článek 52 odst. 1 písm. b) nařízení č. 883/2004 byl předtím článkem 46 odst. 2 písm. a) a b) nařízení č. 1408/71. Uváděl, že: „Pokud byly podmínky vyžadované právními předpisy členského státu pro získání nároku na dávky splněny pouze po použití článku 45 nebo čl. 40 odst. 3, použijí se tato pravidla: a) příslušná instituce vypočte teoretickou výši dávky, na kterou by dotyčná osoba mohla uplatnit nárok, pokud by všechny doby pojištění nebo bydlení získané podle právních předpisů členských států, které se na zaměstnanou osobu nebo osobu samostatně výdělečně činnou vztahovaly, byly získány v dotyčném členském státě a podle právních předpisů uplatňovaných institucí v době přiznání dávky. Pokud podle těchto právních předpisů není výše dávky závislá na délce získaných dob, považuje se tato výše za teoretickou výši uvedenou v tomto písmenu; b) příslušná instituce potom určí skutečnou výši dávky na základě teoretické výše uvedené v předchozím písmenu v poměru délky dob pojištění nebo bydlení získaných před vznikem pojistné události podle jí uplatňovaných právních předpisů k celkové délce dob pojištění a bydlení získaných před vznikem sociální události podle právních předpisů všech členských států, kterých se to týká“.

B. Vnitrostátní právní předpisy

12. Předkládací rozhodnutí zmiňuje ustawu z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (zákon ze dne 17. prosince 1998 o starobních a jiných důchodech vyplácených z fondu sociálního zabezpečení) (Dz. U. z roku 2018, položka 1270, ve znění pozdějších předpisů) (dále jen „důchodový zákon"). Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že podle polského práva je maximální výše nepříspěvkových dob, které mohou být zohledněny pro výpočet výše dávky, stanovena na jednu třetinu polských příspěvkových dob [13].

II. Skutkový stav a předběžná otázka

13. Předběžná otázka se týká pouze výpočtu důchodové dávky pojištěné osoby, která získala většinu svých dob pojištění v jiném členském státě (Nizozemsku), než je příslušný členský stát (Polsko). Ve vztahu k získání těchto dávek žádný problém nevzniká.

14. Rozhodnutím ze dne 24. února 2014 Zakład Ubezpieczeń Społecznych, I Oddział w Warszawie (Instituce sociálního zabezpečení, pracoviště I ve Varšavě, Polsko; dále jen „důchodová instituce" [14]), přiznala na základě ustanovení důchodového zákona a nařízení č. 883/2004 SC (pojištěné osobě) starobní důchod ode dne 5. listopadu 2013.

15. Pro stanovení nároku pojištěné osoby na starobní důchod použila důchodová instituce následující metodu výpočtu: V první řadě stanovila délku polských příspěvkových dob (104 měsíce). V druhé řadě v době pojištění zohlednila polské nepříspěvkové doby (34 měsíce) v rozsahu odpovídajícím třetině polských příspěvkových dob; vzorec stanovený polským zákonem v čl. 5 odst. 2 důchodového zákona. Zatřetí s ohledem na skutečnost, že pojištěná osoba nezískala minimální dobu pojištění na základě polských dob pojištění, přičetla důchodová instituce za účelem přiznání starobního důchodu k vnitrostátní době pojištění SC příspěvkové doby získané v Nizozemsku (269 měsíců).

16. Tímto způsobem stanovená doba pojištění (vnitrostátní příspěvkové doby + vnitrostátní nepříspěvkové doby + zahraniční příspěvkové doby) byla následně zohledněna při výpočtu teoretické výše dávky podle čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu i) nařízení č. 883/2004. Skutečná výše dávky podle čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu ii) byla však vypočtena na poměrném základě 138 měsíců polských dob pojištění (příspěvkových a nepříspěvkových v rozsahu jedné třetiny vnitrostátních příspěvkových dob) k celkovým 407 měsícům polských a nizozemských dob pojištění. Na základě výše uvedeného bylo vypočteno, že z teoretické výše dávky 974,78 polských zlotých (PLN), je třeba pojištěné osobě vyplácet dávku ve výši 33,9 % z této částky, tj. 335,81 PLN.

17. Pojištěná osoba proti tomuto rozhodnutí podala žalobu. Ve své žalobě mimo jiné navrhovala, aby polské příspěvkové doby byly zohledněny ve větším rozsahu, a tvrdila, že důchodová instituce pochybila, když nezohlednila rozsudek Soudního dvora ve věci Tomaszewska [15]. Sąd Okręgowy w Warszawie (krajský soud ve Varšavě, Polsko) tuto žalobu zamítl rozsudkem ze dne 19. listopadu 2015.

[13] Limit stanovený na jednu třetinu příspěvkových dob, který se vztahuje na nepříspěvkové doby, je patrně založen na čl. 5 odst. 2 zákona o důchodech, protože se na něj důchodová instituce odvolává ve svém písemném vyjádření.

[14] Rovněž „příslušná instituce" podle čl. 1 písm. q) nařízení č. 883/2004.

[15] Rozsudek ze dne 3. března 2011 (C-440/09, EU:C:2011:114).

18. Pojištěná osoba podala proti prvostupňovému rozsudku Sądu Okręgowego w Warszawie (krajský soud ve Varšavě) odvolání k Sądu Apelacyjnemu w Warszawie (odvolací soud ve Varšavě, Polsko). Pojištěná osoba uvedla, že výklad článku 45 nařízení č. 1408/71 nebyl proveden správně a že na základě rozhodnutí ve věci Tomaszewska má být limit jedné třetiny nepříspěvkových dob vypočítán na základě příspěvkových dob dosažených v Polsku i Nizozemsku. Rozsudkem ze dne 9. srpna 2017 Sąd Apelacyjny w Warszawie (odvolací soud ve Varšavě), s odvoláním na rozsudek Tomaszewska, těmto argumentům vyhověl a napadený rozsudek změnil.

19. Důchodová instituce podala proti rozsudku Sądu Apelacyjnego w Warszawie (odvolací soud ve Varšavě) kasační stížnost k předkládajícímu soudu, v níž napadla to, že uvedený soud uložil důchodové instituci při výpočtu dávky pojištěné osobě na základě čl. 52 odst. 1 písm. b) nařízení č. 883/2004 zohlednit ve větším rozsahu polské nepříspěvkové doby. Důchodová instituce zpochybnila závěr, že „třetina“ neměla být určena pouze s ohledem na polské příspěvkové doby, ale na tyto doby i příspěvkové doby získané v Nizozemsku. Jinými slovy, kasační stížnost se týká pouze výpočtu výše důchodové dávky.

20. Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že důchodová instituce a pojištěná osoba v podstatě tvrdily následující.

21. Pojištěná osoba souhlasí s rozsudkem Sądu Apelacyjnego w Warszawie (odvolací soud ve Varšavě). Tvrdí, že při určování výše dávky k vyplácení pojištěné osobě musí důchodová instituce použít článek 45 nařízení č. 1408/71, jak byl vyložen v rozsudku Tomaszewska, a že důchodová instituce nesprávně zohlednila pouze nepříspěvkové doby, které dosahují jedné třetiny příspěvkových dob získaných v Polsku. Na základě rozsudku Tomaszewska měla důchodová instituce zohlednit nepříspěvkové doby v rozsahu jedné třetiny celkových příspěvkových dob získaných v Polsku i Nizozemsku.

22. Důchodová instituce však zaprvé tvrdí, že výklad článku 45 nařízení č. 1408/71 nemůže být v této věci uplatněn, jelikož pro to, aby pojištěná osoba *získala* nárok na důchod, postačuje k polským dobám pojištění (příspěvkovým i nepříspěvkovým dobám v rozsahu třetiny vnitrostátních příspěvkových dob) přičíst doby pojištění dosažené v jiném členském státě, a sice v Nizozemsku. Podle důchodové instituce se rozsudek Tomaszewska uplatňuje pouze tehdy, když se po použití způsobu výpočtu doby pojištění provedeného v této věci ukáže, že pojištěná osoba *nedosáhla* minimální požadované doby pojištění pro *získání* důchodu. Ve věci v původním řízení přitom pojištěná osoba dosáhla této hranice použitím tohoto vzorce (viz bod 15 výše). Jen v případě, kdy tato hranice není dosažena, je možné k vnitrostátním příspěvkovým dobám přičíst zahraniční příspěvkové doby a ze sečtených dob pojištění (vnitrostátních i zahraničních) vypočíst maximální podíl vnitrostátních nepříspěvkových dob (třetina příspěvkových dob).

23. Zadruhé rozsudek Tomaszewska se týká výkladu čl. 45 odst. 1 nařízení č. 1408/71, jemuž odpovídá článek 6 nařízení č. 883/2004, a nikoliv článku 52 nařízení č. 883/2004. Podle důchodové instituce je článek 52 nařízení č. 883/2004 ustanovením, kterým se řídí věc v původním řízení.

24. Zatřetí použití výkladu čl. 45 odst. 1 nařízení č. 1408/71 přijatého v rozsudku Tomaszewska by vedlo k tomu, že by polské nepříspěvkové doby byly zohledněny ve větším rozsahu, než to vyplývá z polského práva, což by dále vedlo na jednu stranu k většímu podílu polského systému sociálního

zabezpečení na dávce náležející pojištěné osobě a na druhou stranu k menšímu podílu na financování této dávky pojistným systémem jiného členského státu, a sice Nizozemska, jemuž byly odváděny příspěvky pojištěné osoby mnohem déle než polskému systému.

25. Začtvrté z bodu 2 rozhodnutí č. H6 [16] vyplývá, že doby sdělené pojistnými institucemi jiných členských států se sčítají bez zpochybňování jejich kvality, tedy polská pojistná instituce nemůže být povinna zohlednit vnitrostátní doby pojištění ve větším rozsahu (jakožto důsledek přičtení zahraničních dob pojištění), než vyžaduje vnitrostátní právo.

26. V důsledku tohoto rozporu položil Sąd Najwyższy (Nejvyšší soud, Polsko) následující předběžnou otázku.

„Musí být čl. 52 odst. 1 písm. b) nařízení č. [883/2004] vykládán v tom smyslu, že příslušná instituce:

a) zohledňuje – podle vnitrostátního práva – nepříspěvkové doby v rozsahu nepřekračujícím třetinu součtu příspěvkových dob dosažených na základě vnitrostátního práva a právních předpisů jiných členských států pro účely určení jak teoretické výše dávky (bod i), tak i skutečné výše dávky (bod ii); nebo

b) zohledňuje – podle vnitrostátního práva – nepříspěvkové doby v rozsahu nepřekračujícím třetinu součtu příspěvkových dob dosažených na základě vnitrostátního práva a právních předpisů jiných členských států pouze pro účely určení teoretické výše dávky (bod i), ale nikoliv skutečné výše dávky (bod ii); nebo

c) nezohledňuje pro účely určení teoretické výše dávky (bod i), ani skutečné výše dávky (bod ii) doby pojištění dosažené v jiném členském státě při výpočtu limitu nepříspěvkových dob stanoveného vnitrostátním právem?“

27. Písemná vyjádření Soudnímu dvoru předložily důchodová instituce, Česká republika, maďarská a polská vláda a Evropská komise. Jednání se nekonalo.

III. Odpověď na předběžnou otázku

A. Úvodní poznámky

28. Zaprvé je třeba uvést, že důchodová instituce správně tvrdí, že se věc v původním řízení řídí nařízením č. 883/2004, a nikoli nařízením č. 1408/71, jelikož prvně uvedené nařízení je ustanovení použitelné *ratione temporis* [17]. To však neznamená, že by judikatura Soudního dvora vztahující se k nařízení č. 1408/71 nebyla pro řešení věci v původním řízení relevantní, jelikož nařízení č. 883/2004 obsahuje ustanovení, jež přebírají znění ustanovení nařízení č. 1408/71 [18].

29. Zadruhé se původní řízení řídí čl. 52 odst. 1 nařízení č. 883/2004, jelikož se týká výpočtu důchodové dávky, a ne jejího získání podle článku 6 nařízení č. 883/2004.

[16] Viz bod 11 výše.

[17] Poznámka pod čarou 6 výše.

[18] Poznámka pod čarou 6 výše.

30. Zatřetí argument důchodové instituce, podle kterého se rozsudek Tomaszewska [19] na věc v původním řízení nepoužije, jelikož nevystává žádná otázka ohledně *získání* nároku na důchod pojištěnou osobou (viz bod 22 výše), je neopodstatněný. Jak bude uvedeno níže (viz body 39 až 49), rozsudek Tomaszewska nelze vykládat tak, že omezuje zásadu sčítání na získání nároků na důchod podle nařízení č. 883/2004 [20].

31. Začtvrté nepříspěvkové doby stanovené polskými právními předpisy dotčenými v původním řízení představují „dobu pojištění" podle definice uvedené v čl. 1 písm. t) nařízení č. 883/2004. Zdá se nesporné, že nepříspěvkové doby podle čl. 1 písm. t) nařízení č. 883/2004 odpovídají „době pojištění" [21]. Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury jsou k definování podmínek vyžadovaných pro poskytnutí dávek sociálního zabezpečení příslušné členské státy, a to i když přijmou přísnější podmínky, které však nesmí vést ke zjevné nebo skryté diskriminaci mezi pracovníky Unie [22].

32. Zapáté je třeba připomenout základní zásady, kterými se řídí původní řízení, jak Soudní dvůr nedávno připomněl v rozsudku Crespo Rey [23].

„[…] je třeba připomenout, že nařízení č. 883/2004 nezavádí společný systém sociálního zabezpečení, ale umožňuje, aby nadále existovaly rozdílné vnitrostátní systémy, a jeho jediným cílem je zajistit koordinaci těchto systémů. Podle ustálené judikatury Soudního dvora si tak členské státy zachovávají pravomoc organizovat své systémy sociálního zabezpečení […]

[…] na unijní úrovni nedošlo k harmonizaci, [vzhledem k tomu] jsou zejména podmínky, které zakládají nárok na dávky, stanovovány právními předpisy každého členského státu […]

Při výkonu této pravomoci však členské státy musí dodržovat unijní právo a především ustanovení Smlouvy o fungování EU týkající se svobody pohybu a pobytu na území členských států, která je přiznána každému občanovi Unie." [24]

33. Zašesté, pokud jde o argumentaci důchodové instituce uvedenou v bodě 25 výše, založené na rozhodnutí č. H6, je nutno konstatovat, že toto rozhodnutí vykládá článek 6 nařízení č. 883/2004, a nikoli článek 52 nařízení č. 883/2004. Za těchto podmínek bude v tomto stanovisku odkazováno na rozhodnutí č. H6 v rozsahu, v němž se týká otázek vznesených ve věci v původním řízení [25].

[19] Rozsudek ze dne 3. března 2011 (C-440/09, EU:C:2011:114, bod 12).

[20] Rozsudek ze dne 5. prosince 2019, Bocero Torrico a Bode (C-398/18 a C-428/18, EU:C:2019:1050, bod 33), a stanovisko generálního advokáta G. Hogana (EU:C:2019:596, bod 37).

[21] Viz rovněž bod 1 rozhodnutí č. H6, bod 11 výše, a rozsudek ze dne 18. dubna 2013, Mulders (C-548/11, EU:C:2013:249, bod 37 a citovaná judikatura).

[22] Rozsudek ze dne 3. března 2011, Tomaszewska (C-440/09, EU:C:2011:114, bod 24 a citovaná judikatura).

[23] Rozsudek ze dne 28. června 2018 (C-2/17, EU:C:2018:511, body 45 až 47 a citovaná judikatura).

[24] Tamtéž. K pravomoci členských států v oblasti sociálního zabezpečení viz rovněž čl. 153 odst. 4 SFEU.

[25] Je třeba připomenout, že rozhodnutí č. H6 „představuje prováděcí akt k nařízením č. 883/2004 a č. 987/2009. Podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že prováděcí akt musí být vykládán pokud možno tak, aby byl slučitelný s ustanoveními základního aktu [(v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 14. května 2009, Internationaal Verhuis-en Transportbedrijf Jan de Lely (C-161/08, EU:C:2009:308, bod 38), a ze dne 19. července 2012, Pie Optiek (C-376/11, EU:C:2012:502, bod 34)]." Viz rozsudek ze dne 4. září 2019 Bundesagentur für Arbeit, Familienkasse Baden-Württemberg West (C-473/18, EU:C:2019:662, bod 30).

34. Nad rámec těchto šesti bodů jsem dospěl k závěru, že možnost b) je ze tří možností nabízených předkládajícím soudem možností, která je v souladu s unijním právem, jak bylo uvedeno v písemném vyjádření maďarské vlády. Učinil jsem tak v kontextu následující obecné zásady, přičemž příklad jejího rozpracování můžeme nalézt ve stanovisku generálního advokáta J. Mazáka ve věci Bergström [26].

„Zásada započítání je jednou ze základních zásad, kterou se řídí koordinace systémů sociálního zabezpečení členských států v rámci Unie a jejímž cílem je zajistit, že výkon práva na volný pohyb, které přiznává Smlouva, nezbaví pracovníka výhod sociálního zabezpečení, kterých by se mohl dovolávat, pokud by strávil celý svůj pracovní život pouze v jednom členském státě. Takový důsledek by totiž mohl pracovníka Unie odrazovat od výkonu jeho práva na volný pohyb, a představoval by tudíž překážku této svobody“ [27].

35. Jak bylo uvedeno v jednom z komentářů, „zásada sčítání dob pojištění je jedním z nejstarších úspěchů mezinárodního práva sociálního zabezpečení“ a byla zmíněna v úmluvě Mezinárodní organizace práce č. 48 z roku 1935 [28]. Možnost c) uvedená v předkládacím rozhodnutí je však v rozporu s touto zásadou a nelze ji přijmout.

36. Je tomu tak proto, že logickým důsledkem možnosti c) je úplné vyloučení zásady sčítání z výpočtu třetinového limitu pro nepříspěvkové doby, a tedy tohoto prvku dávek pojištěné osoby, neboť podle možnosti c) nejsou při tomto výpočtu vůbec zohledněny příspěvky v hostitelském členském státu získané v Nizozemsku; ani při výpočtu teoretické výše důchodu pojištěné osoby podle čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu i) nařízení č. 883/2004, ani při výpočtu jeho skutečné výše podle čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu ii) tohoto nařízení. To by nebylo v souladu se základním postavením zásady sčítání, jak je uvedena v článku 6 nařízení č. 883/2004, při provádění tohoto nařízení.

37. Mimoto, podle možnosti c) je polský právní předpis, který ukládá třetinový limit pro nepříspěvkové doby v rozporu se zásadou rovného zacházení na základě státní příslušnosti podle článku 4 nařízení č. 883/2004, neboť by v praxi nepříznivě ovlivňoval velkou většinu pojištěných osob, které vykonávají práva na volný pohyb. Argument důchodové instituce v tom smyslu, že použití polských pravidel o výpočtu nepříspěvkových dob bez rozdílu na migrující i nemigrující pracovníky, má za následek, že jsou tato pravidla v souladu s unijním právem, musí být odmítnut. A to z toho důvodu, že pokud by pravidlo sčítání bylo zcela vyloučeno, třetinový limit pro nepříspěvkové doby by vedl k tomu, že by byl velký počet těchto dob získán spíše polskými pracovníky než migrujícími pracovníky vykonávajícími právo na volný pohyb, což může působit v neprospěch migrujících pracovníků [29]. Tato situace by vyžadovala odůvodnění založené na sledování cíle obecného zájmu a podmínkou by muselo být, že polské vyloučení příspěvkových

[26] Rozsudek ze dne 15. prosince 2011, Bergström (C-257/10, EU:C:2011:839), a stanovisko generálního advokáta J. Mazáka v této věci (EU:C:2011:407). Viz rovněž například stanovisko generálního advokáta P. Mengozziho ve věci Dumont de Chassart (C-619/11, EU:C:2012:805, bod 50).

[27] Rozsudek ze dne 15. prosince 2011, Bergström (C-257/10, EU:C:2011:839), a stanovisko generálního advokáta J. Mazáka ve věci Bergström (C-257/10, EU:C:2011:407, bod 39. Viz rozsudek ze dne 20. ledna 2005, Salgado Alonso (C-306/03, EU:C:2005:44, body 28 a 29). Viz rovněž například rozsudky ze dne 3. března 2011, Tomaszewska (C-440/09, EU:C:2011:114, bod 30), jakož i ze dne 14. března 2019, Vester (C-134/18, EU:C:2019:212, bod 33).

[28] Fuchs, M. a Cornelissen, R. (eds), EU Social Security Law (Nomas, 2015), s. 33. Tato Úmluva je dostupná na https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C048. Například článek 2 zmiňuje, že příspěvkové období se „sečítají“.

[29] Rozsudek ze dne 5. prosince 2019, Bocero Torrico a Bode (C-398/18 a C-428/18, EU:C:2019:1050, bod 41 a citovaná judikatura). Pro příklady nepřímé diskriminace týkající se rovného zacházení chráněného článkem 3 odst. 1 nařízení č. 1408/71 viz rozsudky ze dne 25. června 1997, Mora Romero (C-131/96, EU:C:1997:317), a ze dne 21. února 2008, Klöppel (C-507/06, EU:C:2008:110).

dob získaných v jiných členských státech pro účely stanovení výše třetinového limitu pro nepříspěvkové doby je způsobilé zaručit uskutečnění tohoto cíle a nepřekračuje meze toho, co je k jeho dosažení nezbytné [30].

38. V tomto ohledu jde tedy o to, zda unijní právo ukládá důchodové instituci, aby při výpočtu třetinového limitu pro nepříspěvkové doby stanoveného polským právem zohlednila, kromě 104 měsíců příspěvkových dob získaných v Polsku, i 269 měsíců příspěvkových dob v hostitelském státě získaných v Nizozemsku. Musí být výše tohoto limitu s ohledem na unijní právo, a zejména čl. 52 odst. 1 nařízení č. 883/2004, určena pouze na základě příspěvkových dob získaných v Polsku, jak tvrdí důchodová instituce a polská vláda, nebo musí být indexována podle souhrnné příspěvkové doby získané v Polsku i Nizozemsku, jak tvrdí Evropská komise, Česká republika a do určité míry maďarská vláda?

B. K dosahu rozhodnutí ve věci Tomaszewska

39. V čem se zúčastnění zásadně neshodují, je dosah rozsudku Soudního dvora ve věci Tomaszewska ze dne 3. března 2011 [31]. Bylo použití zásady sčítání v této věci omezeno na rozhodnutí, zda má, nebo nemá být důchodová dávka *získána*, jak tvrdí důchodová instituce, polská a maďarská vláda, nebo se zásada sčítání vztahuje i na *výpočet* těchto dávek, jak tvrdí Komise a Česká republika?

40. Zatímco věc Tomaszewska sama o sobě na tuto otázku neposkytuje jasnou odpověď, v judikatuře Soudního dvora existuje jen minimální opora pro omezení zásady sčítání na získání nároku na důchod. Omezení není ani podpořeno zněním nařízení č. 883/2004, jeho účelem nebo primárním unijním právem.

41. Ve věci Tomaszewska nemohla žalobkyně prokázat, že v Polsku získala povinnou minimální dobu pojištění třiceti let stanovenou vnitrostátními právními předpisy, což bylo důvodem, proč se spor mezi žalobkyní a důchodovou institucí týkal získání nároku na starobní důchod, který spadá do působnosti čl. 45 odst. 1 nařízení č. 1408/71 (jemuž odpovídá článek 6 nařízení č. 883/2004), a nikoli výpočtu výše dávek stanoveného v článku 46 nařízení č. 1408/71, přičemž toto ustanovení předcházelo článku 52 nařízení č. 883/2004 [32].

42. Ve věci Tomaszewska Soudní dvůr připomněl, že k definování podmínek vyžadovaných pro poskytnutí dávek sociálního zabezpečení jsou příslušné členské státy, a to i když přijmou přísnější podmínky, které však nesmí vést ke zjevné nebo skryté diskriminaci mezi pracovníky Unie [33]. Soudní dvůr uvedl, že systém zavedený nařízením č. 1408/71 je pouze koordinačním systémem, a nikoli harmonizačním a upravuje zejména způsoby určování právních předpisů týkajících se sociálního zabezpečení, použitelných na zaměstnance a osoby samostatně výdělečně činné, kteří využívají svého práva na volný pohyb [34].

[30] Rozsudek ze dne 5. prosince 2019, Bocero Torrico a Bode (C-398/18 a C-428/18, EU:C:2019:1050, bod 43 a citovaná judikatura).

[31] C-440/09, EU:C:2011:114.

[32] Tamtéž, bod 22 a citovaná judikatura.

[33] Tamtéž, bod 24 a citovaná judikatura.

[34] Tamtéž, bod 25 a citovaná judikatura. K zásadám, na kterých je založeno nařízení č. 883/2004, což je akt směřující ke koordinaci systémů sociálního zabezpečení členských států, viz rozsudky ze dne 14. března 2019, Vester (C-134/18, EU:C:2019:212, body 29 až 33), a ze dne 28. června 2018, Crespo Rey (C-2/17, EU:C:2018:511, body 45 až 47, uvedené výše v bodě 32, a ze dne 14. března 2019, Vester (C-134/18, EU:C:2019:212, body 29 až 33).

43. Soudní dvůr uvedl, že takovému systému je vlastní, že podmínky, kterým podléhá dosažení dob zaměstnání nebo pojištění, se liší podle členského státu, v němž dotyčný pracovník vykonával svou činnost. Tyto podmínky, jak vyplývá z čl. 1 písm. r) nařízení č. 1408/71 [nyní čl. 1 písm. t) nařízení č. 883/2004], jsou definovány výlučně právními předpisy členského státu, ve kterém byly dotčené doby získány [35]. Soudní dvůr dále uvedl, že „členské státy jsou však při stanovení uvedených podmínek povinny respektovat právo Unie a zejména cíl sledovaný nařízením č. 1408/71, jakož i zásady, z nichž toto nařízení vychází“ [36]. Cílem nařízení č. 1408/71, jak uvádí jeho druhý a čtvrtý bod odůvodnění, je zajistit volný pohyb zaměstnanců a samostatně výdělečných osob v Unii při respektování zvláštních vlastností vnitrostátních právních předpisů v oblasti sociálního zabezpečení [37].

44. Soudní dvůr dále v rozsudku Tomaszewska rozhodl, že nařízení č. 1408/71, jak vyplývá zejména z jeho pátého, šestého a desátého bodu odůvodnění, „vychází za tímto účelem ze zásady rovného zacházení s pracovníky s ohledem na různé vnitrostátní právní předpisy a jeho účelem je co nejlépe zajistit rovné zacházení se všemi pracovníky na území členského státu, a zároveň zamezit znevýhodnění pracovníků, kteří vykonávají své právo na volný pohyb“ [38].

45. Soudní dvůr několikrát zdůraznil, že původní řízení se týkalo pouze získání nároku na starobní důchod [39] a uvedl obecnější závěr ve vztahu k zásadě sčítání.

„[…] zásadu sčítání dob pojištění, bydlení nebo zaměstnání, jak ji upravuje čl. 42 písm. a) ES [nyní čl. 48 písm. a) SFEU, viz bod 5 výše] […] jednu ze základních zásad koordinace systémů sociálního zabezpečení členských států v rámci Unie, která má zajistit to, že výkon práva svobodně se pohybovat, které přiznává Smlouva o ES, nemá za účinek zbavení pracovníka výhod sociálního zabezpečení, kterých by se mohl dovolávat, pokud by strávil celý svůj pracovní život pouze v jednom členském státě. Takový důsledek by totiž pracovníka Unie mohl odradit od výkonu svého práva svobodně se pohybovat, a tudíž by představoval překážku této svobody“ [40].

46. Soudní dvůr uvedl, že článek 45 nařízení č. 1408/71, který je ustanovením dotčeným v rozsudku Tomaszewska, tak provádí zásadu sčítání dob pojištění, bydlení nebo zaměstnání, jak ji upravuje článek 42 písm. a) ES [41].

35 Tamtéž, bod 26.

36 Tamtéž, bod 27.

37 Tamtéž, bod 28.

38 Tamtéž, a citovaná judikatura.

39 Tamtéž, body 29, 31, 32, 34, 36.

40 Tamtéž, bod 30 a citovaná judikatura. Viz, pokud jde o znevýhodnění migrujícího pracovníka ve srovnání s pracovníkem, který strávil celý svůj pracovní život v dotčeném členském státě, nedávný rozsudek ze dne 28. června 2018, Crespo Rey (C-2/17, EU:C:2018:511, bod 69). Obdobně viz rozsudek ze dne 23. ledna 2020, Bundesagentur für Arbeit (C-29/19, EU:C:2020:36, bod 33).

41 Tamtéž.

47. Ačkoli rozhodnutí ve věci Tomaszewska nelze považovat za rozhodující ohledně otázky použití zásady sčítání pro *výpočet* dávek sociálního zabezpečení, širší judikatura Soudního dvora je jasnější. Rozhodnutí Soudního dvora ve věci Dumont de Chassart [42] je jednoznačné, pokud jde o relevanci zásady sčítání pro výpočet dávek. V této věci Soudní dvůr uvedl následující:

„Kromě toho je třeba připomenout, že nařízení č. 1408/71 bylo přijato na základě článku 51 Smlouvy o EHS (později článek 51 Smlouvy o ES, následně po změně článek 42 ES a nyní článek 48 SFEU), který Radu Evropské unie zmocňuje k přijetí takových opatření v oblasti sociálního zabezpečení, která jsou nezbytná k zajištění volného pohybu pracovníků, a to zejména tak, že vytvoří systém, který migrujícím pracovníkům a oprávněným příslušníkům jejich rodin zajistí sečtení ‚všech dob' dosažených podle právních předpisů jednotlivých členských států pro účely vzniku a zachování nároku na dávky, jakož i výpočtu jejich výše."

48. Hlavní bod zásady sčítání pro výpočet dávek sociálního zabezpečení se mimoto odráží v čl. 48 písm. a) SFEU (bod 5 výše). Soudní dvůr totiž uvedl, že „článek 48 SFEU […] stanoví, že Evropský parlament a Rada Evropské unie přijmou ‚v oblasti sociálního zabezpečení opatření, která jsou nezbytná k zajištění volného pohybu pracovníků', a zejména vytvoří systém, který migrujícím zaměstnancům umožní ‚započtení všech dob získaných podle různých vnitrostátních právních předpisů'. Takový systém započtení dob byl vytvořen nařízením č. 1408/71, poté nařízením č. 883/2004" [43]. Význam sčítání se odráží rovněž v bodě 14 odůvodnění nařízení č. 883/2004 (bod 6 výše), který konkrétně odkazuje na význam sčítání pro účely „výpočtu výše dávek". K tomu lze přidat bod 2 odůvodnění rozhodnutí č. H6. Jak bylo uvedeno výše v bodě 10, sčítání je v tomto bodě uvedeno jako relevantní pro „zvýšení dávek".

49. Argumenty uvedené v písemných vyjádřeních polské vlády, důchodové instituce a maďarské vlády, podle nichž není rozsudek Tomaszewska pro výklad čl. 52 odst. 1 nařízení č. 883/2004 relevantní, je tudíž třeba odmítnout, jelikož rozsudek Tomaszewska obsahuje široké znění zásady sčítání. Písemné vyjádření Komise je v tomto ohledu blíže, když uznává nepřímou relevanci rozsudku Tomaszewska pro původní řízení [44].

C. Odůvodnění výběru možnosti b) předkládajícího soudu

50. Z jakého důvodu jsem, vzhledem k prvořadému významu zásady, podle které pojištěné osoby, které vykonávaly svá práva na volný pohyb, nemohou být zbaveny výhod sociálního zabezpečení, kterých by se mohly dovolávat, pokud by strávily celý svůj pracovní život pouze v jednom členském státě, v tomto stanovisku dospěl k závěru, který podporuje i maďarská vláda, že klíčem k řešení sporu v původním řízení je možnost b), a nikoli možnost a) předkládajícího soudu [45]?

[42] Kurzivou zvýraznil autor tohoto stanoviska. Rozsudek ze dne 21. února 2013, Dumont de Chassart (C-619/11, EU:C:2013:92, bod 52), který odkazuje na rozsudek ze dne 15. prosince 2011, Bergström (C-257/10, EU:C:2011:839, bod 42). Úloha zásady sčítání při výpočtu důchodových dávek byla vysvětlena v bodě 4 stanoviska generálního advokáta F. G. Jacobse ve věci Koschitzki (C-30/04, EU:C:2005:272). Viz rovněž bod 45 stanoviska generálního advokáta N. Jääskinena ve věci Reichel-Albert (C-522/10, EU:C:2012:114), kde tento generální advokát uvedl, že jednou ze stěžejních zásad pro výklad nařízení předcházejícího nařízení č. 883/2004 je podle ustálené judikatury Soudního dvora, že „v oblasti sociálního zabezpečení pojištěné osoby nemohou požadovat, aby jejich přemístění se do jiného členského státu nemělo vliv na druh nebo *výši* dávek, o které by mohly žádat ve státě původu". Kurzivou zvýraznil autor tohoto stanoviska.

[43] Rozsudek ze dne 4. července 2013, Gardella (C-233/12, EU:C:2013:449, bod 34).

[44] Článek 5 nařízení č. 883/2004 nemusí být pro účely věci v původním řízení zohledněn. Je tomu tak proto, že bod 10 odůvodnění tohoto nařízení uvádí, že zásady uvedené v článku 5 „by neměly být v rozporu se zásadou sčítání získaných dob pojištění, zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydliště podle právních předpisů jiného členského státu s těmi dobami, které byly získány podle právních předpisů příslušného členského státu". Viz rozbor uvedený v Fuchs, M. a Cornelissen, R. (eds), EU Social Security Law, Nomos, 2015, s. 123. Viz rovněž stanovisko generálního advokáta G. Hogana ve spojených věcech Bocero Torrico a Bode (C-398/18 a C-428/18, EU:C:2019:596, bod 44).

[45] Viz příklad uvedený v bodě 34 výše.

51. Je potřeba zdůraznit, že nařízení č. 883/2004, podobně jako předcházející nařízení č. 1408/71, nezavádí společný systém sociálního zabezpečení, ale umožňuje, aby nadále existovaly rozdílné vnitrostátní systémy. Jeho cílem je zajistit koordinaci těchto systémů [46]. Jak uvedl generální advokát N. Jääskinen, „skutečnost, že výkon svobody pohybu nemusí mít neutrální účinky na sociální zabezpečení, tedy že v závislosti na konkrétním případu může znamenat zvýhodnění nebo znevýhodnění, přímo vyplývá z přetrvávajícího rozdílu mezi právními předpisy členských států“ [47].

52. Konkrétně jsem možnost b) předkládajícího soudu zvolil na základě ustálené judikatury k předchůdci ustanovení čl. 52 odst. 1 nařízení č. 883/2004 – a sice čl. 46 odst. 2 nařízení č. 1408/71 – znění čl. 52 odst. 1 písm. b) bodů i) a ii) nařízení č. 883/2004, účelů a cílů těchto dvou posledně uvedených ustanovení, jakož i jejich kontextu [48].

53. Jak bylo uvedeno ve stanovisku generálního advokáta F. G. Jacobse ve věci Koschitzki [49], výpočet teoretické výše podle čl. 46 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1408/71, nyní čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu i) nařízení č. 883/2004, je ve skutečnosti sčítáním. Soudní dvůr rozhodl, že čl. 46 odst. 2 nařízení č. 1408/71, a tedy čl. 52 odst. 1 nařízení č. 883/2004, „musí být vykládán z hlediska cíle stanoveného článkem 48 SFEU, ze kterého zejména vyplývá, že migrujícím pracovníkům nelze snížit dávky sociálního zabezpečení v důsledku toho, že využili práva na volný pohyb“ [50]. Jinými slovy, teoretická výše takové dávky „má být vypočtena, jako by pojištěná osoba vykonávala veškerou svoji profesní činnost výhradně v daném členském státě“ [51]. Ve věci v původním řízení to znamená, že příspěvkové doby získané v Nizozemsku, jakož i doby získané v Polsku, musí být zohledněny při výpočtu třetinového limitu pro nepříspěvkové doby pro účely určení teoretické výše podle čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu i) nařízení č. 883/2004.

54. Článek 52 odst. 1 písm. b) odráží legislativní volbu, která se použije tehdy, pokud nárok pojištěné osoby na důchod nevznikne podle práva členského státu, nejsou-li zohledněny doby pojištění získané v jiném členském státě [52], jako je tomu ve věci v původním řízení (viz bod 15 výše). Jak již bylo uvedeno, první krok postupu, a sice výpočet teoretické výše dávky podle čl. 52 písm. b) bodu i) nařízení č. 883/2004, je *sčítání*. Druhý krok podle čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu ii) tohoto nařízení je výpočet poměrné dávky a je znám jako *poměrný výpočet* nebo *rozdělení* [53]. Hlavní účel sčítání a poměrného výpočtu spočívá v zajištění toho, aby dávka, která má být vyplacena, odrážela délku doby odpracované pojištěnou osobu v členském státě, který tuto část důchodu vyplácí [54]. Jak bylo uvedeno v písemném vyjádření důchodové instituce, každý členský stát vyplácí poměrnou část starobního nebo invalidního důchodu získanou podle *svých* právních předpisů (kurzivou zvýraznil autor tohoto stanoviska). Členské státy tak financují pouze doby

[46] Bod 42 výše.

[47] Reichel-Albert (C-522/10, EU:C:2012:114, bod 45). Z nedávné doby viz například rozsudek ze dne 19. března 2019, Vester (C-134/18, EU:C:2019:212, bod 32 a citovaná judikatura).

[48] Viz široce analýza výkladových pravidel unijních aktů v mém stanovisku ve věci Pinckernelle (C-535/15, EU:C:2016:996, body 35 až 70).

[49] C-30/04, EU:C:EU:C:2005:272, bod 4. Viz rovněž bod 23 rozsudku Soudního dvora ze dne 17. prosince 1998, Lustig (C-244/97, EU:C:1998:619): „[…] Smlouva o ES vyžaduje sčítání všech dob zohledněných podle různých vnitrostátních právních předpisů nejen pro účely získání a zachování nároku na dávky, ale rovněž pro výpočet jejich výše“.

[50] Rozsudek ze dne 21. února 2013, Salgado González (C-282/11, EU:C:2013:86, bod 43 a citovaná judikatura. Viz rovněž bod 50).

[51] Tamtéž, bod 41 a citovaná judikatura.

[52] Viz stanovisko generálního advokáta F. G. Jacobse k čl. 46 odst. 2 nařízení č. 1408/71 ve věci Stinco a Panfilo (C-132/96, EU:C:1997:436, bod 4).

[53] Tamtéž, bod 5. Generální advokát F. G. Jacobs uvádí následující příklad. „Pokud tedy osoba pracovala v členském státě A po dobu 10 let a v členském státě B po dobu 20 let, potom i kdyby neměla podle právních předpisů členského státu A nárok na důchod za dobu 10 let pojištění (například z toho důvodu, že tento stát požadoval, aby tam žadatelé měli odpracováno 15 let), měla by na základě čl. 46 odst. 2 v členském státě A nárok na jednu třetinu dávky, na kterou by měla nárok, kdyby tam pracovala 30 let.“ Viz nedávno stanovisko generálního advokáta G. Hogana ve spojených věcech Bocero Torrico a Bode (C-398/18 a C-428/18, EU:C:2019:596, bod 39).

[54] Tamtéž, bod 49.

pojištění získané na svém území, a nikoli doby pojištění získané v jiných členských státech. Jak bylo uvedeno v písemném vyjádření polské vlády, výše vyplacené dávky musí odrážet reálnou výši uhrazeného důchodového pojištění, jakož i dobu pojištění získanou v jejich členském státě.

55. Jak uvedl generální advokát N. Fennelly, skutečná výše dávky je částí teoretické výše odpovídající části celkové doby pojištění nebo bydlení *skutečně strávenou* důchodcem v dotčeném členském státě [55]. Podle pravidla nyní uvedeného v čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu ii) nařízení č. 883/2004 se *skutečná* výše důchodu určí na základě teoretické výše v poměru délky dob pojištění získaných v dotyčném členském státě k celkové délce dob pojištění získaných ve všech členských státech.

56. Judikatura obecně maximalizuje skutečnosti relevantní pro výpočet teoretické výše [56], kterou judikatura označuje jako prostředek k zajištění toho, aby pracovníci z důvodu výkonu práv volného pohybu nepozbyli výhod sociálního zabezpečení. Pokud jde o teoretickou výši, je ustálenou judikaturou, že „z čl. 46 odst. 2 písm. a) [nařízení č. 1408/71] výslovně vyplývá, že teoretická výše musí být vypočtena, jako by pojištěná osoba vykonávala veškerou svoji profesní činnost výhradně v daném členském státě“ [57].

57. Účel čl. 46 odst. 2 písm. b) nařízení č. 1408/71, a tedy čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu ii) nařízení č. 883/2004, je přitom odlišný. Soudní dvůr uvedl následující:

„I když cílem výpočtu, který má být proveden podle písmene a), je zajistit pracovníkovi maximální teoretickou výši, na jakou by mohl mít nárok, pokud by veškeré doby pojištění byly získány v dotčeném členském státě, má výpočet uvedený v písmenu b) jiný účel. Cílem posledně uvedeného ustanovení je pouze rozdělení příslušných nákladů na dávku mezi instituce dotčených členských států v poměru délky dob pojištění získaných v každém z uvedených členských států *před* vznikem pojistné události“ [58].

58. Cílem poměrného výpočtu je zachovat rovnováhu nákladů na dávky mezi členskými státy [59]. Jak uvádí jeden z hlavních komentářů, „zásada sčítání je *opakem* zásady poměrného výpočtu. Podle této zásady musí každá příslušná instituce zaplatit pouze část dávky ve vztahu k příslušným dobám získaným podle vnitrostátních právních předpisů v oblasti sociálního zabezpečení (viz například článek 52 nařízení č. 883/2004)“ [60].

[55] Viz bod 7 stanoviska generálního advokáta N. Fennellyho ve věci Lustig (C-244/97, EU:C:1998:419) ve vztahu k předchůdci čl. 52 odst. 1 písm. b) nařízení č. 883/2004, a sice čl. 46 odst. 2 písm. b) nařízení č. 1408/71. Kurzivou zvýraznil autor tohoto stanoviska.

[56] Například rozsudky ze dne 26. června 1980, Menzies (793/79, EU:C:1980:172); ze dne 23. září 1982, Besem (274/81, EU:C:1982:315); ze dne 18. února 1992, Di Prinzio (C-5/91, EU:C:1992:76); ze dne 24. září 1998, Stinco a Panfilo (C-132/96, EU:C:1998:427); ze dne 21. února 2013, Salgado González (C-282/11, EU:C:2013:86), srov. však rozsudek ze dne 21. července 2005, Koschitzki (C-30/04, EU:C:2005:492). Pokud jde o další pravidla výpočtu teoretické a skutečné výše důchodových dávek, viz čl. 43 odst. 1 nařízení č. 987/2009 a odkaz v něm uvedený na jeho čl. 12 odst. 3, 4, 5 a 6. Tato ustanovení se nezdají být relevantními pro původní řízení.

[57] Rozsudek ze dne 26. června 1980, Menzies (793/79, EU:C:1980:172, bod 10). Z nedávné doby viz například rozsudek ze dne 3. října 2002, Barreira Pérez (C-347/00, EU:C:2002:560, bod 28), a stanovisko generálního advokáta M. Watheleta ve věci Zaniewicz-Dybeck (C-189/16, EU:C:2017:329, bod 51), které odkazuje na rozsudek ze dne 21. července 2005, Koschitzki (C-30/04, EU:C:2005:492, bod 28).

[58] Rozsudek ze dne 26. června 1980, Menzies (793/79, EU:C:1980:172, bod 11). Kurzivou zvýrazněno v originále.

[59] Tamtéž.

[60] Viz Fuchs, M. a Cornelissen, R., cit. dílo, s. 17. Kurzivou zvýraznil autor tohoto stanoviska. Je třeba uvést, že ve spisu k projednávané věci nic nenasvědčuje tomu, že starobní důchod dotčený v původním řízení je součástí „dávkově definovaného systému“ ve smyslu čl. 1 odst. 2 nařízení Komise (EU) 2017/492 ze dne 21. března 2017, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 (Úř. věst. 2017, L 76, s. 13); ustanovení, které stanoví případy, kdy se od poměrného výpočtu upouští nebo kdy se poměrný výpočet nepoužije. Příloha VIII byla dříve pozměněna s ohledem na Polsko nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009 ze dne 16. září 2009 (Úř. věst. 2009, L 284, s. 43).

59. Tvrzení Komise ve smyslu, že použití této metody znevýhodňuje pojištěné osoby, které využily svých práv na volný pohyb v rozsahu uznaném judikaturou, nelze přijmout. Tato tvrzení přehlížejí uvedené základní rozlišení mezi čl. 52 odst. 1 písm. b) bodem i) a čl. 52 odst. 1 písm. b) bodem ii) nařízení č. 883/2004.

60. Komise na podporu svého stanoviska odkazuje například na rozsudek Soudního dvora ve věci Zaniewicz-Dybeck [61], avšak toto rozhodnutí je pro původní řízení relevantní pouze v rozsahu, v němž zdůrazňuje, že při výpočtu teoretické výše musí dojít ke sčítání, avšak podle Soudního dvora se to nevztahuje na skutečnou výši.

„Pro takový případ čl. 46 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1408/71 stanoví, že příslušná instituce vypočte teoretickou výši dávky, na kterou by dotyčná osoba mohla uplatnit nárok, pokud by všechny doby práce, které získala v jednotlivých členských státech, byly získány v členském státě příslušné instituce. Příslušná instituce potom v souladu s odst. 2 písm. b) téhož článku určí skutečnou výši dávky na základě teoretické výše v poměru délky dob pojištění nebo bydlení v členském státě příslušné instituce k celkové délce dob pojištění nebo bydlení získaných v jednotlivých členských státech. Jedná se o poměrnou metodu výpočtu“ [62].

61. Pro zahrnutí nepříspěvkových dob vypočtených na základě příspěvkových dob získaných v Nizozemsku i Polsku, pro účely výpočtu teoretické výše podle čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu i) nařízení č. 883/2004, i skutečné výše podle čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu ii) tohoto nařízení, se písemné vyjádření Komise dále opírá o rozsudek ve věci Barreira Pérez [63]. V této věci pojištěná osoba španělské státní příslušnosti, která pracovala ve Španělsku a Německu, požádala španělské instituce o důchod sečtením dob pojištění získaných podle německých a španělských právních předpisů, jelikož pojištěná osoba neměla nárok na důchod pouze na základě posledně uvedených předpisů.

62. Na základě čl. 46 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1408/71 příslušná španělská instituce vypočetla teoretickou výši dávky tak, že sečetla skutečné příspěvkové doby získané ve Španělsku i Německu s „pomyslným příspěvkem“ přiznaným pojištěné osobě z důvodu jejího věku podle přechodného ustanovení ministerské vyhlášky [64]. Pomyslný příspěvek však nebyl zohledněn při poměrném výpočtu dávky ani skutečné výše v souladu s čl. 46 odst. 2 písm. b) nařízení č. 1408/71.

63. Poté, co Soudní dvůr v bodě 25 svého rozsudku uvedl, že pomyslné příspěvky jsou „při výpočtu výše důchodu přičteny ke skutečným dobám pojištění“, takže představují „doby pojištění ve smyslu čl. 1 písm. r) nařízení č. 1408/71“ [65], posuzoval, zda pomyslný příspěvek musí být zohledněn při výpočtu poměrné výše důchodu.

64. I když španělská vláda tvrdila, že kladná odpověď na tuto otázku by mohla „způsobit vážnou ekonomickou nerovnováhu a ze španělského systému sociálního zabezpečení udělat magnet pro osoby, které chtějí dosáhnout výrazného zvýšení svého důchodu“ [66], Soudní dvůr rozhodl, že

[61] Rozsudek ze dne 7. prosince 2017 (C-189/16, EU:C:2017:946).

[62] Tamtéž, bod 42. Viz rovněž stanovisko generálního advokáta M. Watheleta ve věci Zaniewicz-Dybeck (C-189/16, EU:C:2017:329, body 43 a 44). Bodu 42 rozsudku Zaniewicz-Dybeck se dovolává rovněž Česká republika, ale na podporu tvrzení, že čl. 52 odst. 1 nařízení č. 883/2004 vyžaduje, aby příslušná důchodová instituce zohlednila pro určení teoretické i skutečné výše důchodu doby pojištění získané v jiných členských státech.

[63] Rozsudek ze dne 3. října 2002, Barreira Pérez (C-347/00, EU:C:2002:560).

[64] Článek 3 písm. b) ministerské vyhlášky ze dne 18. ledna 1967 o uplatňování a vyplácení dávek ve stáří (BOE č. 22 ze dne 26. ledna 1967).

[65] Rozsudek ze dne 3. října 2002, Barreira Pérez (C-347/00, EU:C:2002:560, bod 26). Článku 1 písm. r) nařízení č. 1408/71 nyní odpovídá čl. 1 písm. t) nařízení č. 883/2004.

[66] Tamtéž, bod 33.

pomyslné příspěvky byly získány před vznikem sociální události (dosažení důchodového věku), a nikoli po jejím vzniku, ve smyslu čl. 46 odst. 2 písm. b) nařízení č. 1408/71[67]. Z tohoto důvodu musely být všechny pomyslné příspěvkové doby zohledněny při výpočtu skutečného poměrného důchodu[68], jelikož opačný závěr by penalizoval pracovníka, který vykonával svá práva volného pohybu[69].

65. K tomu lze poznamenat následující.

66. Zaprvé se věc Barreira Pérez jeví jako neobvyklá, jelikož rozlišení mezi sčítáním, nyní vyjádřeném v čl. 52 odst. 1 písm. b) bodě i) nařízení č. 883/2004, a poměrným výpočtem, který je nyní vyjádřen v čl. 52 odst. 1 písm. b) bodě ii) tohoto nařízení, nebylo základem odůvodnění Soudního dvora. Jak již bylo vysvětleno, toto rozlišení bylo stanoveno v základní judikatuře Soudního dvora v oblasti výpočtu dávek sociálního zabezpečení na základě nařízení č. 1408/71, předchůdce nařízení č. 883/2004[70]. Věc Barreira Pérez spíše závisela na tom, že příslušné příspěvky byly získány před, a nikoliv po vzniku sociální události. Rozsudek Barreira Pérez musí být tedy vykládán restriktivně a s ohledem na skutečnost, že nařízení č. 883/2004 představuje koordinační, a nikoli harmonizační opatření. Jak bylo uvedeno v písemném vyjádření důchodové instituce, za současného stavu unijního práva neexistuje zásada jednotné nadnárodní solidarity v oblasti sociálního zabezpečení.

67. Zadruhé, a možná ještě důležitější je, že věc Barreira Pérez se týkala situace, v níž španělské právo (jelikož Španělsko je členským státem příslušným v tomto případě) připočetlo pomyslné příspěvky podle věku osoby usilující o španělský důchod. Ministerská vyhláška stanovující pomyslné příspěvky tedy spadala pod výraz „podle jí uplatňovaných právních předpisů“ uvedený v čl. 46 odst. 2 písm. b) nařízení č. 1408/71 [nyní „podle právních předpisů, které uplatňuje“, podle čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu ii) nařízení č. 883/2004]. Ve věci Barreira Pérez se nejednalo o to, že by pojištěná osoba chtěla vyložit španělské právo tak, aby zahrnovalo doby pojištění dosažené mimo Španělsko pro účely výpočtu podle čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu ii).

68. Nepříspěvkové doby dotčené v původním řízení však nespadají pod pojem „podle jí uplatňovaných právních předpisů“ ve smyslu čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu ii), protože polské právo umožňuje pouze nepříspěvkové doby až do výše příspěvkových dob získaných v Polsku. Je třeba připomenout, jak vysvětlil generální advokát F. G. Jacobs ve věci Stinco Panfilo[71], že krok poměrného výpočtu má za cíl spravedlivě rozdělit mezi členské státy odpovědnost v závislosti na délce trvání příspěvků, tak aby tato dávka odrážela dobu, kterou pojištěná osoba odpracovala v příslušném členském státě. Tato rovnováha by totiž byla, pokud jde o skutkové okolnosti věci v původním řízení, narušena, kdyby poněkud umělé rozšíření polských nepříspěvkových dob, nezbytných pro výpočet teoretické výše dávky za účelem překonání jakékoli nevýhody pro pojištěnou osobu vykonávat právo volného pohybu v Nizozemsku, byly rozšířeny na krok poměrného výpočtu a výpočet skutečné výše poměrné dávky podle čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu ii) nařízení č. 883/2004. Je třeba připomenout, že většina příspěvkových dob byla dosažena v Nizozemsku (viz bod 13 výše), takže by narušení ve věci v původním řízení bylo značné, pokud by tyto doby byly zahrnuty v kroku poměrného výpočtu při stanovení výše nepříspěvkových dob.

[67] Tamtéž, bod 34.

[68] Tamtéž, body 38 a 39. Soudní dvůr k tomuto závěru dospěl na základě rozsudku ze dne 18. února 1992, Di Prinzio (C-5/91, EU:C:1992:76, bod 54). Jediné další rozhodnutí, na které se odvolává Soudní dvůr při rozhodování ve věci samé, byl rozsudek ze dne 26. června 1980, Menzies (793/79, EU:C:1980:172), a rozsudek uvedený v poznámce pod čarou 69 níže.

[69] Tamtéž, body 40 až 41, odkazující na rozsudek ze dne 15. října 1991, Faux (C-302/90, EU:C:1991:385).

[70] Body 51 až 59 výše.

[71] Viz bod 54 výše.

69. Zatřetí nahrazení indexace maximální úrovně nepříspěvkových dob z příspěvkových dob v Polsku, příspěvkovými dobami v Polsku i Nizozemsku pro výpočet, který má být proveden podle čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu i) nařízení č. 883/2004, ale nikoli podle jeho čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu ii), má smysl, pokud jsou připomenuty velmi odlišné cíle těchto dvou ustanovení. Výraz „podle právních předpisů, které uplatňuje“, uvedený v čl. 52 odst. 1 písm. b) bodě i), musí být vykládán ve světle cíle výpočtu teoretické výše; a sice pojištěným osobám nelze snížit dávky sociálního zabezpečení v důsledku toho, že využily práva na volný pohyb [72].

70. Nicméně, jak již bylo uvedeno, cílem čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu ii) nařízení č. 883/2004 je zajistit spravedlivé rozdělení odpovědnosti mezi členské státy na základě doby přispívání v každém příslušném členském státě. Ve světle tohoto cíle je třeba výraz „podle právních předpisů, které uplatňuje“, vykládat doslovně. Jinými slovy, kontext výrazu „podle právních předpisů, které uplatňuje“ je v obou ustanoveních rozdílný [73]. Doslovný výklad těchto pojmů vylučuje příspěvkové doby v hostitelském státu z výpočtu prováděného podle čl. 52 písm. b) bodu ii) nařízení č. 883/2004, pokud jde o třetinový limit pro nepříspěvkové doby podle polského práva, s ohledem na jeho kontext a účel.

71. Argument české vlády, že unijní právo brání zohlednění rozdílného trvání dob pojištění pro výpočet teoretické, a nikoli skutečné výše důchodu, nelze přijmout. Nesouhlasím ani s Komisí, když tvrdí, že právní fikce, která se promítá do výpočtu teoretické výše, je rovněž obsažena v poměrném výpočtu celkového počtu příslušných dob pojištění ve všech dotčených členských státech. Na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, se rozhodnutí ve věci Menzies [74] neomezuje na zvláštní okolnosti této věci [75].

72. Konečně a pro úplnost, i za předpokladu, že by zde uvedený způsob výpočtu omezoval právo na volný pohyb pojištěných osob na základě článku 45 SFEU [76], byl by odůvodněn zásadou sociální solidarity s cílem vazby na polskou společnost, a nezdá se, že by překračoval meze toho, co by bylo nezbytné k jeho dosažení, jak bylo uvedeno v písemném vyjádření důchodové instituce [77].

73. Výpočet uvedený v bodech 15 a 16 výše, který byl proveden důchodovou institucí, tedy neodpovídá požadavkům čl. 52 odst. 1 písm. b) bodů i) a ii) nařízení č. 883/2004 v následujícím ohledu.

74. Teoretická výše se nevypočítá na základě vnitrostátních příspěvkových dob (104) + vnitrostátních nepříspěvkových dob (34) + zahraničních příspěvkových dob (269), ale na základě výpočtu, který maximalizuje teoretickou výši (v souladu s judikaturou Soudního dvora),

[72] Viz bod 34 výše. Jak Soudní dvůr nedávno připomněl v rozsudku ze dne 28. června 2018, Crespo Rey (C-2/17, EU:C:2018:511, body 70 až 72), pokud nelze právo členských států vykládat v souladu s nařízením č. 883/2004, nepoužije se.

[73] Viz mé stanovisko ve věci Pinckernelle (C-535/15, EU:C:2016:996, bod 40).

[74] Rozsudek ze dne 26. června 1980, Menzies (793/79, EU:C:1980:172).

[75] Viz například rozsudky ze dne 18. února 1992, Di Prinzio (C-5/91, EU:C:1992:76); ze dne 24. září 1998, Stinco a Panfilo (C-132/96, EU:C:1998:427); ze dne 17. prosince 1998, Lustig (C-244/97, EU:C:1998:619); ze dne 19. července 2012, Reichel-Albert (C-522/10, EU:C:2012:475); ze dne 21. února 2013, Dumont de Chassart (C-619/11, EU:C:2013:92); ze dne 21. února 2013, Salgado González (C-282/11, EU:C:2013:86), srov. rozsudek ze dne 21. července 2005, Koschitzki (C-30/04, EU:C:2005:492).

[76] V tomto ohledu viz rozsudek ze dne 7. března 2013, van den Booren (C-127/11, EU:C:2013:140, body 38 až 46). Dodržování ustanovení sekundárního unijního práva, jako jsou nařízení č. 1408/71 a č. 883/2004, nebrání existenci překážek volného pohybu, jak tomu brání článek 45 SFEU. Pokud jde o článek 21 SFEU, viz rovněž rozsudek ze dne 19. července 2012, Reichel-Albert (C-522/10, EU:C:2012:475 bod 38): „je třeba připomenout, že i když si členské státy ponechávají pravomoc organizovat své systémy sociálního zabezpečení, musí nicméně při výkonu této pravomoci dodržovat unijní právo, a zejména ustanovení Smlouvy týkající se volného pohybu občanů zaručeného článkem 21 SFEU (v tomto smyslu viz [rozsudek ze dne 23. listopadu 2000, Elsen (C-135/99, EU:C:2000:647, bod 33), a rozsudek ze dne 1. dubna 2008, Vláda Francouzského společenství a Valonská vláda (C-212/06, EU:C:2008:178, bod 43])“.

[77] Rozsudek ze dne 26. října 2006, Tas-Hagen a Tas (C-192/05, EU:C:2006:676, body 34 a 35). Nedávno viz stanovisko generální advokátky J. Kokott ve věci Staatssecretaris van Economische Zaken a Staatssecretaris van Financiën (C-133/13, EU:C:2014:2255, bod 38).

a sice vnitrostátních příspěvkových dob (104) + příspěvkových dob získaných v zahraničí (269) + vnitrostátních nepříspěvkových dob (124, představující třetinu těchto hodnot v součtu). Tento výpočet přidává až 497 měsíců vnitrostátních příspěvků a je výpočtem uvedeným v možnosti b) předkládajícího soudu.

75. Skutečná výše však byla důchodovou institucí vypočtena správně, jak bylo uvedeno v bodě 16 výše. Skutečná výše dávky byla vypočtena na základě poměrného výpočtu ze 138 měsíců polských dob pojištění (104 měsíců polských příspěvkových dob zvýšených o 34 měsíců nepříspěvkových dob omezených na třetinu vnitrostátních příspěvkových dob na celkový počet 407 měsíců pojištění v Polsku a Nizozemsku).

IV. Závěry

76. Navrhuji tedy odpovědět na předběžnou otázku položenou Sądem Najwyższym (Nejvyšší soud, Polsko) následovně:

„Článek 52 odst. 1 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení musí být vykládán v tom smyslu, že za okolností, o která se jedná ve věci v původním řízení, příslušná instituce při výpočtu nároku na důchod zohledňuje nepříspěvkové doby v rozsahu nepřekračujícím třetinu součtu příspěvkových dob dosažených na základě vnitrostátního práva a právních předpisů jiných členských států pouze pro účely určení teoretické výše dávky podle čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu i), ale nikoliv při určení skutečné výše dávky podle čl. 52 odst. 1 písm. b) bodu ii) nařízení č. 883/2004.“